

Een stap naar duurzaam Den Haag

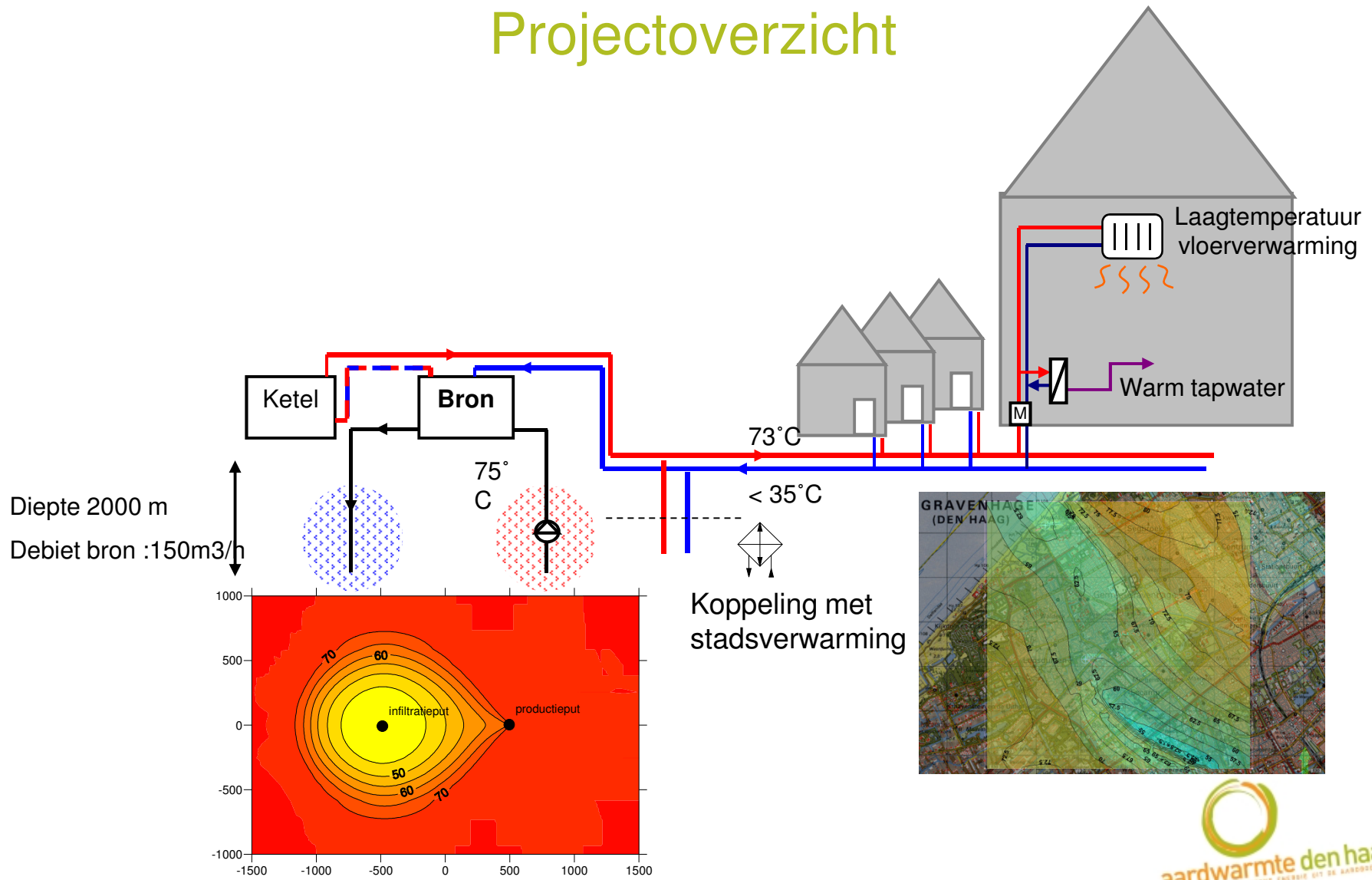
aardwarmte den haag
SCHONE ENERGIE UIT DE AARDBODEM

www.aardwarmtedenhaag.nl

Projectoverzicht

Ca. 4000 woningen

Deelnemende partijen

- Gemeente Den Haag
- Staedion
- Vestia
- Haag Wonen
- E. ON Benelux
- Eneco

v.o.f.-verband, allen gelijk

- Platform Geothermie
- UKR Subsidie door SenterNovem

De rolverdeling (exploitatie)

- ADH is exploitant en eigenaar
  - Klantcontacten
  - Contracten
  - SLA's met Eneco en E.ON
  - Eigendommen
    - Bron 8 mln
    - Aardwarmtecentrale 3 mln
    - Distributienet + aansl. 35 mln

De rolverdeling (bouw)

- ADH is opdrachtgever
  - Eneco: netaanleg (regie)
  - E.ON: ontwerp/bouw hulpketel (regie)
  - WPMI: putconstructie
  - N.n.b.: Civiele bouw Aardwarmtecentrale
  - Diverse adviseurs (extern en vennoten)
- Gebruikmaken van kennis van de vennoten, geen gedwongen winkelnering
- Interne uren tegen kostprijs, inbreng (dus) in balans houden

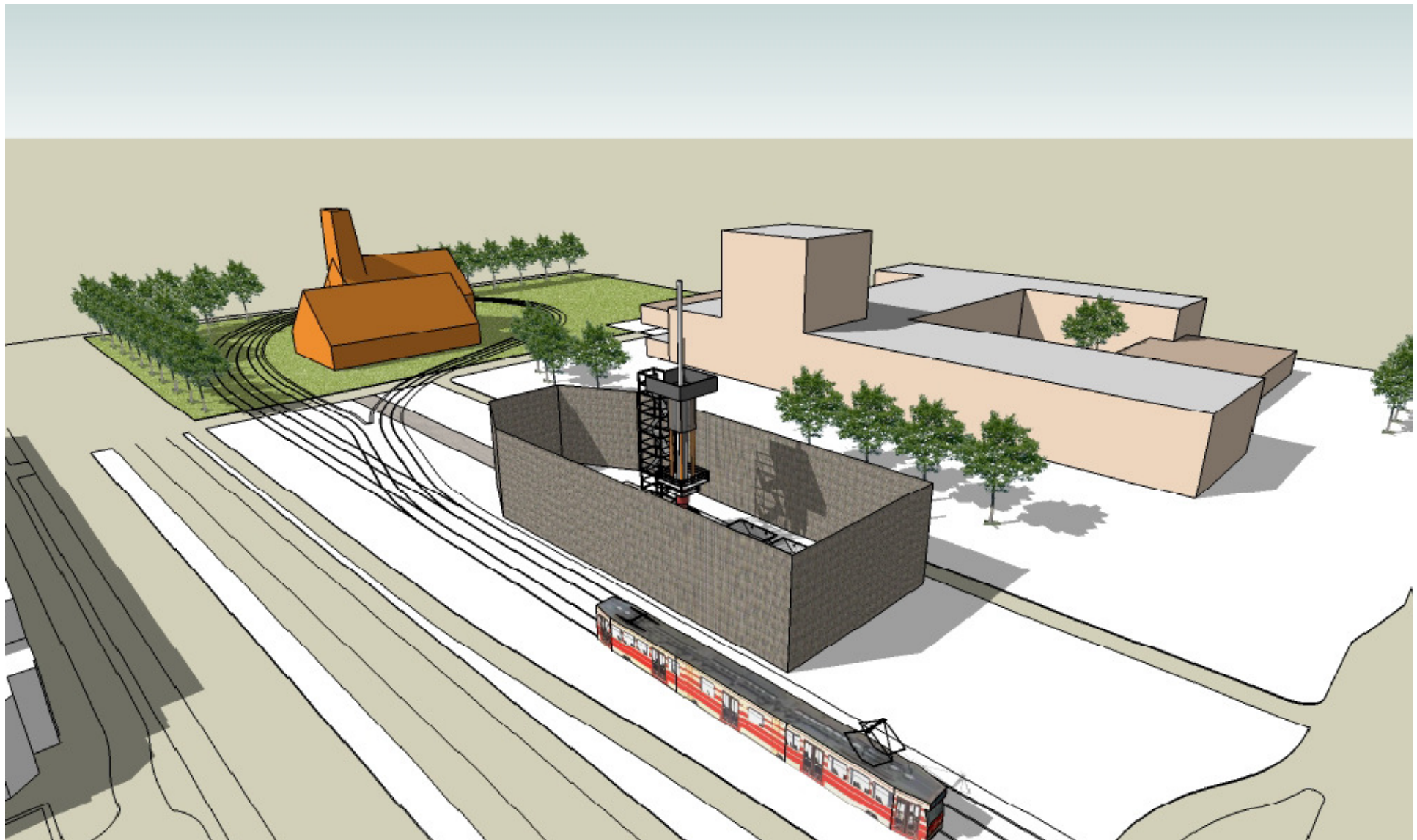
De rolverdeling (procesmatig)

- Gemeente: belemmeringen wegnemen (deels intern...)
- Corporaties: 'garantielijst', trots op de wijk
- E.ON, Eneco: praktische kennis, ervaring
- Projectteams ADH: voortgang bewaken

Planning

- Oplevering eerste woningen/start warmtelevering: augustus 2009
- Tijdspad is 4 - 5 jaar
  - Boren bronnen 2010
  - Bouw hulpketels/pomphuis 2010/'11
  - Aanleg leidingen 2009 – 2014
  - Laatste woning 2016??

Boren

Lessons learned

- Niet te complex
- Één innovatie per keer

Het betere is de vijand van het goede...

Toekomstige (mogelijke) knelpunten

- Kan ADH de aandacht van de vennoten houden?
- Vergunningen & planning aardwarmtecentrale
- Tempo woningbouw
- Stevigheid van de SLA's